

спонукає їх оцінювати як свою поведінку, так й інших людей в різноманітних життєвих ситуаціях, а відтак її змінювати.

Уроки літературного читання мають величезний вплив на формування духовно-моральних цінностей, проте вчителеві необхідно забезпечити таке освітнє середовище, в якому діти не тільки читають та переказують, але досліджують загальнолюдські, духовно-моральні ціннісні в художніх текстах, вчинки літературних героїв та їх наслідки, що в свою чергу спонукає задуматись над своїми поступками, вчить їх бути ввічливими, відповідальними, щедрими, поважати людей, родину, рідний край.

Отже, проблема духовно-морального виховання дітей повинна стати однією з ключових перед кожною сім'єю, освітою, державою і суспільством в цілому. В освітньому процесі одним із шляхів формування духовно-моральних цінностей є уроки літературного читання, на яких, через дослідження вчинків героїв, їх мотивів, учні починають усвідомлювати себе відповідальними суб'єктами власної діяльності, в них зростає саморегуляція поведінки, здатність до морального вибору.

Література

1. Бех І. Д. Виховання особистості [Текст] / І. Д. Бех. – У 2-х кн. Кн. 2- га: Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади. – К. : Либідь, 2003. – 342 с.

2. Власенко О.М. Проблема формування морально-патріотичних цінностей студентів в умовах освітньо-виховного середовища вищого навчального закладу // Проблеми освіти : Наук-метод. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. – Київ, 2015. – №. 85. – Спецвипуск. – С. 14-17

3. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С.У. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 378 с.

4. Закон про освіту [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#n72>.

5. Ожегов С. И., Шведова Н. Ю. Толковый словарь русского языка: 80 000 слов и фразеологических выражений / Российская академия наук. Институт русского языка им. В. В. Виноградова. - 4-е изд., дополненное. - М.: Азбуковник, 1999. - 944 с.

6. Словник української мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sum.in.ua/s/dukhovnyj>

УДК 378: 373.3-051

ФЕНЦИК О. М., БУНДАШ Л. Й.,
Мукачівський державний університет

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО РОЗВИТКУ МОВЛЕНСЬКО-ТВОРЧИХ УМІНЬ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Одним із головних завдань сучасної педагогічної освіти є формування висококваліфікованого, компетентного, конкурентоспроможного вчителя початкових класів, без якого неможливо здійснювати модернізацію освіти. Саме тому паралельно зі структурними змінами в школі потрібно вдосконалювати підготовку майбутніх учителів. Відомо, що сучасна система національної освіти зорієнтована у площину розвитку особистісних цінностей,

розкриття і реалізації творчого потенціалу особистості у різних видах діяльності. Значущість проблеми формування мовленнєво-творчих умінь молодших школярів підкріплена чинним Державним стандартом початкової загальної освіти, в якому зазначається, що розвиток особистості здобувачів освіти засобами різних видів мовленнєвої діяльності; розвиток мовленнєво-творчих здібностей є метою мовно-літературної галузі [1]. Важливість проблеми розвитку мовленнєво-творчих умінь учнів молодшого шкільного віку зумовлює необхідність підготовки фахівців початкової школи до означеної діяльності, адже саме від них залежить мовленнєво-творчий розвиток учнів.

Проблему підготовки майбутніх учителів початкової школи обґрунтовано в дослідженнях О. Біди, В. Бондаря, Л. Хомич, Л. Хоружої, О. Ярошинської та ін.

Серед науковців, які різноаспектно досліджували проблему розвитку мовленнєвих і комунікативних умінь молодших школярів, слід виокремити В.І.Бадер, Ф.С.Бацевич, Л.О.Варзацька, М.С.Вашуленко, Л.І.Мамчур, К.Пономарьова, Ю.Федоренко та ін. Комунікативні та мовленнєві аспекти у професійній підготовці майбутнього вчителя початкової школи висвітлено у наукових дослідженнях Л. Бірюк, Г. Бондаренко, Т. Грітченко, З. Залібовської-Ільницької, Н. Кипиченко, І. Когут, В. Підгурської, А. Шульги та ін.

Незважаючи на загальне зростання інтересу вітчизняних дослідників до проблеми мовленнєвого розвитку школярів, аналіз наукових джерел свідчить про наявність в сучасній педагогіці об'єктивних передумов для дослідження проблеми підготовки майбутніх учителів початкової школи до розвитку мовленнєво-творчих умінь учнів.

Професійно-педагогічна підготовка розглядається О. Хижною як підготовка майбутнього вчителя до неперервного професійного розвитку, процес привласнення знань, умінь, навичок, способів дій в системі професійної освіти, необхідних для здійснення того або іншого виду професійної діяльності. Серед основних її пріоритетів – необхідність гуманізації, демократизації, гуманітаризації навчально-виховного процесу у вищих педагогічних навчальних закладах, опору на органічне поєднання загальнолюдських та національних цінностей [2, с.34].

Здійснений аналіз наукових джерел з проблеми дослідження дозволив сформулювати цілісне уявлення про сутність, провідні характеристики та особливості підготовки майбутніх учителів початкової школи до розвитку мовленнєво-творчих умінь учнів.

Оскільки результатом професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів є готовність, то поняття «готовність майбутніх учителів початкової школи майбутніх учителів початкової школи до розвитку мовленнєво-творчих умінь молодших школярів» трактуємо як цілісну інтегровану якість особистості майбутнього педагога початкової загальноосвітньої школи, що характеризує його мотивацію до мовленнєво-творчого розвитку учнів, сукупність знань, умінь та навичок щодо здійснення

процесу усіх видів мовленнєвої діяльності та забезпечення розвитку мовленнєво-творчих умінь учнів у процесі професійно-педагогічної діяльності.

Вважаємо, що майбутніх учителів початкових класів доречно озброїти не тільки базовими знаннями з методики викладання української мови, але й ознайомити їх із нетрадиційними методиками та технологіями навчання молодших школярів. Саме завдяки інноваційним технологіям можна активізувати пізнавально-творчий інтерес дітей до мовно-мовленнєвої діяльності, удосконалити їх навчальну діяльність.

Здійснювати фахову підготовку майбутніх педагогів можна через формування внутрішньої позитивної мотивації у студентів на організацію процесу мовленнєво-творчого розвитку учнів; через створення та розв'язання творчих завдань (навчальних кейсів) із особливостей розвитку мовленнєво-творчих умінь молодших школярів, також через додаткове (факультативне, неформальне) навчання майбутніх учителів. Наприклад, доцільним та ефективним є введення практикуму «Мовленнєво-творчий розвиток учнів початкової школи», основною метою якого є набуття студентами знань, умінь, навичок, здатностей до діагностики та корекції мовленнєво-творчого розвитку школярів. Практикум спрямований на оволодіння студентами методиками і технологіями мовленнєво-творчого розвитку школярів.

На нашу думку, підготовці майбутніх учителів початкових класів до розвитку мовленнєво-творчих умінь сприяють такі взаємопов'язані педагогічні умови, як: формування готовності майбутніх учителів початкових класів до мовленнєво-творчого розвитку молодших школярів у процесі професійно-педагогічної підготовки на засадах системного, компетентнісного та діяльнісного підходів; удосконалення змісту фахової підготовки; упровадження інформаційно-комунікаційних технологій, інноваційних форм та методів задля стимулювання пізнавальної активності й самостійності студентів в оволодінні знаннями з методики мовленнєво-творчого розвитку молодших школярів; мовленнєво-творча діяльність студентів під час виконання завдань; створення креативного освітнього особистісно орієнтованого середовища, яке спрямоване на самостійне розширення знань та на пошуково-дослідницьку пізнавальну діяльність щодо технологій мовленнєво-творчого розвитку молодших школярів; суб'єкт-суб'єктна взаємодія учасників освітнього процесу з метою цілеспрямованого і системного розвитку комунікативних умінь і навичок під час фахової підготовки майбутніх учителів початкових класів.

Підсумовуючи, необхідно зазначити, що в контексті реформування початкової освіти, проблема підготовки майбутніх учителів початкової школи до розвитку мовленнєво-творчих умінь учнів потребує особливої уваги. Нами подано визначення поняття готовності майбутніх учителів початкової школи до розвитку мовленнєво-творчих умінь молодших школярів, виокремлено деякі шляхи та педагогічні умови, які, на нашу думку, сприяють ефективній підготовці майбутніх учителів до мовленнєво-творчого розвитку учнів.

Література

1. Державний стандарт початкової загальної освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mon.gov.ua/content/B0/derj-standart-pochatk-new.pdf>.
2. Хижна О. П. Художньопедагогічна діяльність учителя початкової школи (теоретико-методологічний та методичний аспекти) : Монографія. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. – 456 с

УДК 373.3.091.313

ФЕРШАЛ Д. В., ЛАВРЕНОВА М. В.,
Мукачівський державний університет

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЕЛЕМЕНТІВ ІНТЕГРАЦІЇ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Одним із напрямів сучасної педагогіки мистецтва можна вважати інтеграцію. Інтеграція є одним із провідних напрямів перетворень в сучасній школі і усунення протиріч між невинно зростаючим обсягом знань та здатністю їх засвоєння. Інтеграція покликана сприяти подоланню фрагментарності та мозаїчності знань учнів, забезпечує оволодіння ними комплексними знаннями, системою універсальних людських цінностей, слугує формуванню системно-цілісного світогляду. Інтеграція здатна вирішити основні суперечності в освіті – протиріччя між безмежністю знань і обмеженими людськими ресурсами.

Аналіз наукових досліджень показав, що поняття «інтеграція», яке у 1857 році в науку ввів англійський учений Г.Спенсер, трактується сучасними вченими таким чином:

– як важлива риса сучасної науки; не тільки нова її організація, а й головне – внутрішній її стан, єдина умова відобразити новий предмет дослідження, відбиваючи при цьому всі його сторони одночасно в їхньому зв'язку [1];

– як об'єднання різноманітних соціальних груп; культурна – асиміляція різновидних елементів культури і єдину культуру; моральна – уніфікація різних моральних норм і цінностей;

– як об'єднання елементів, що супроводжується ускладненням і зміцненням зв'язків між ними [2]

– як взаємозв'язок наук і наукових знань, їхня взаємодія завдяки використанню спільних ідей, засобів, прийомів дослідження навколишньої дійсності, тобто ущільнення знань у постійно вдосконалюваних формах пізнання і вираження пізнаного [4];

– як стан зв'язаності окремих диференційованих частин і функцій системи, організму в ціле, а також процес, який веде до такого стану; процес зближення та зв'язку наук, який відбувається одночасно з процесами їх диференціації.

Інтеграцію як процес трактують багато дослідників, але кожний по-різному розглядає це явище, а саме:

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>